

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ ТА РЕФЛЕКСІЯ ОСОБИСТІСНО-
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ**

Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність 110 Соціальна робота та консультування

Галузь знань І Охорона здоров'я та забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Професійна мобільність та рефлексія особистісно-професійного розвитку
Викладач (-і)	Протас Оксана Любомирівна
Контактний телефон викладача	+380997429808
E-mail викладача	oksana.protas@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	офлайн/онлайн
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу консультацій
2. Анотація до освітнього компонента	
Освітній компонент «Професійна мобільність та рефлексія особистісно-професійного розвитку» спрямований на формування у здобувачів загальних і фахових компетентностей для успішної реалізації науково-дослідних, управлінських та прикладних завдань соціальної роботи. Він дає змогу здобувачам вищої освіти оволодіти концептуальними, методологічними знаннями науковопедагогічних категорій: професійна мобільність, професійна рефлексія; реалізовувати професійну мобільність та рефлексію професійного рівня фахівця відповідної спеціальності у процесі навчання за магістерською програмою.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
Метою вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти загальних і фахових компетентностей для успішного виконання завдань майбутньої професійної діяльності, реалізації професійної мобільності та умінь рефлексії професійного рівня фахівця. Завдання: -оволодіння теоретичними та методичними основами рефлексивної діяльності , змістом, методами, формами рефлексивної діяльності фахівця; - усвідомлення важливості професійної мобільності для професіоналізації фахівця; – формування здатностей здійснювати аналіз та корекцію професійних та особистих стратегічних цілей і тактик їх досягнення; - здійснення аналізу нормативнозаконодавчих та професійно-суб’єктивних (ринкових) вимог до фахівця відповідного профілю вищого рівня кваліфікації; - ознайомлення з основними положеннями теорії конкуренції на ринку праці, законодавчими та нормативними вимогами до фахівця вищого рівня	

кваліфікації;

- здійснення аналізу та корекції особистих професійних домагань відповідно до рівня кваліфікації та регіонально-ринкових умов професійної реалізації; формування творчого, критичного, професійно-педагогічного мислення і діяльності за рахунок виконаних індивідуальних теоретичних і практичних завдань (проектів), які дають змогу моделювати дії щодо обґрунтування наукових поглядів на ретроспективну, ситуативну, перспективну рефлексію; -здатність до реалізації стратегій і тактик у професійному плануванні; усвідомлювати можливість професійно навчатися, викладати, стажуватися чи проводити дослідницьку, наукову діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами для професійного розвитку.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 10. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.
СК 7. Здатність до професійної рефлексії та вдосконалення свого фахового рівня
СК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій
СК 13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

Програмні результати навчання

ПРН 6. Самостійно та автономно знаходити інформацію для професійного зростання, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості, вдосконалювати свій фаховий рівень, професійну майстерність та кваліфікацію.
ПРН 9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.
ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності, застосовувати сформовані компетентності при вирішенні соціально-педагогічних завдань.

5. Організація навчання			
Обсяг освітнього компонента			
Вид заняття	Загальна кількість годин - 90		
лекції	12		
семінарські заняття	18		
самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
3	ІІІ «Соціальна робота та консультування»	2	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Теоретичний аналіз поняття «мобільність». Класифікації мобільності	2	2	4
Тема 2. Професійна мобільність – як стратегія професіоналізації фахівця	2	2	4
Тема 3. Професійна мобільність фахівця соціальної роботи як механізм професійного розвитку через сформованість загальних та професійних компетентностей в умовах сучасних викликів	2	2	8
Тема 4. Професійна рефлексія та її роль у професійній самореалізації	2	2	4
Тема 5. Методологічні основи формування професійно-рефлексивної позиції майбутніх фахівців	2	2	8
Тема 6. Асертивність професійної поведінки молодого фахівця як основа ефективності його реалізації у професійному середовищі	2	2	8
Тема 7. Психологічні механізми рефлексії професійної діяльності		2	8
Тема 8. Технології формування професійної мобільності фахівця		2	8
Тема 9. Способи формування професійно рефлексивної позиції майбутніх фахівців		2	8
ЗАГ:	12	18	60

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Семінарські заняття – 45 балів, Контрольна робота – 45 балів; Самостійна робота/ індивідуальне/творче завдання – 10.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 45 балів Самостійна робота – 10.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 45
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>
2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).
3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.
4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Ієвлєв О. Компетентності професійно-педагогічної мобільності майбутнього викладача в умовах магістратури. Науковий часопис НПУ ім.М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, 2018. Вип. № 64. С. 105–111.
2. Карпенко О. Теорія і практика професійного становлення соціального працівника: навч. посібник Київ : ВД "Слово", 2014. 192 с.
3. Малишевський О. Професійна мобільність інженера-педагога : навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 193 с
4. Подоляк Л. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою: конспект лекцій. URL: <http://www.psych.kiev.ua/>
5. Основи професійної рефлексії у процесі загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів: навчально-методичний посібник / уклад. : Г. Пономарьова, М. Андрєєва, О. Бабакіна, О. Василенко, І. Толмачова; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків : ТОВ "Файний формат", 2019. 88 с.

Додаткова

1. Методика діагностики рефлексивності А.Карпова. URL: <http://psycabi.net/testy/517-test-refleksii-metodika-diaagnostikiurovnyarazvitiya-refleksivnosti-oprosnik-karпова-a-v>
2. Методика дослідження самооцінки С. Будассі. URL: <http://brunner.kqu.edu.ua>
3. Методика дослідження самооцінки рівня домагань Шварцландера. URL: <http://brunner.kqu.edu.ua>
4. Миленкова Р. Механізми формування професійної відповідальності в процесі фахової підготовки студентів. URL: http://www.rusnauka.com/ONG/Pedagogica/2_milenkova%20r.%20v.doc.htm
5. Пріма Р. Теоретико-методологічні засади формування професійної мобільності майбутнього фахівця початкової освіти: автореф. дис. д-ра пед. наук: 13.00.04; Південно-український нац. пед. ун-т ім. К. Ушинського. Одеса, 2010. 48 с.
6. Протас О. Л. Наступність середньої і вищої освіти як умова професійного самовизначення молоді. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». 2015. Додаток 1 до Вип. 35, Том IX (60). С. 478–486.
7. Резван О. Формування професійно-рефлексивної позиції майбутніх фахівців автомобільно-дорожньої галузі: монографія. Харків: Вид-во «Точка». 2014. 402 с.
8. Соціально-психологічне забезпечення розвитку особистості у сфері вищої освіти: монографія / Під ред. Гриніва О., Пилипенка О. Київ: КиМУ, 2010. 234 с.
9. Хлаповська Т. Самопрезентація: визначення та історія дослідження URL: http://khlapovska.at.ua/publ/khlapovska_t_g_samoprezentacija_viznac_hennja_ta_istorija_do_slidzhennja_ponjattja/1-1-0-14